

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Facultatea de Drept

Școala Doctorală de Drept

**RĂSPUNDEREA PENALĂ PENTRU ÎNCĂLCAREA NORMELOR
PRIVIND INTEGRITATEA ÎN EXERCITAREA FUNCȚIILOR ȘI DEMNITĂȚILOR
PUBLICE**

Coordonator :

Prof. univ. dr. Tudorel TOADER

Doctorand:

Carmen – Lorena VLĂDUȚ

IAȘI

2026

PLANUL TEZEI DE DOCTORAT

Introducere	
CAPITOLUL I	
1. Istoric legislativ privind consolidarea integrității în exercitarea funcției publice	
1.1. Privire retrospectivă asupra integrității funcției publice	
1.2. Scurt istoric privind sancționarea faptelor de corupție	
1.3. Principalele prevederi din legislația națională privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice	
1.3.1. Legea 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție	
1.3.2. „Legea nr. 161 din 19 aprilie 2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției”	
1.3.3. „Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative”	
1.3.3.1. Integritatea funcțiilor și demnităților publice	
1.3.3.2. Transparența în exercitarea demnităților și funcțiilor publice	
1.3.3.3. Prevederile legale privind declarațiile de avere și declarațiile de interese	
1.3.3.4. Conflictul de interese în exercitarea demnităților publice și funcțiilor publice	
1.3.3.5. Incompatibilitățile	
1.3.3.6. Sancțiuni privind nerespectarea obligațiilor privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice	
1.3.3.7. Rolul Agenției Naționale de Integritate în răspunderea penală pentru încălcarea normelor privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice.	
1.4. „Legea nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public”, modificată	
1.5. Strategia Națională Anticorupție (SNA)	
CAPITOLUL II	
2. Instrumente ale Uniunii Europene în lupta împotriva corupției	
2.1. Fenomenul corupției: o preocupare constantă la nivel european	
2.2. Succesiunea în timp a principalelor măsuri adoptate la nivelul UE în lupta împotriva corupției	

2.3. Standarde europene privind integritatea funcțiilor publice	
2.3.1. Codurile de etică	
2.3.2. Norme privind avertizorii de interes public	
2.3.3. Declarațiile de avere.....	
2.3.4. Declarațiile de interese	
2.3.5. Incompatibilitățile	
2.3.6. Alte standarde de integritate	
2.4. Mecanisme de monitorizare și evaluare a politicilor de combatere a corupției la nivelul Uniunii Europene.	
2.4.1. Grupul de state împotriva corupției (GRECO).....	
2.4.2. „Convenția privind combaterea luării de mită a funcționarilor publici străini în tranzacțiile comerciale internaționale” („Convenția Anti-Mită”) a Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE).....	
Convenția Anti-Mită.....	
2.4.3. „Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală” („Eurojust”)	
2.4.4. „Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției” (UNCAC)	
2.4.5. Instrumente de măsurare a corupției	
2.5. Norme penale privind infracțiunile de corupție la nivelul Uniunii Europene.....	
2.5.1. Infracțiunile de corupție reglementate de „Convenția Penală privind corupția”	
2.5.2. Infracțiunile de corupție prevăzute de „Convenția elaborată în temeiul articolului K.3 alineatul (2) litera (c) din Tratatul privind Uniunea Europeană, privind lupta împotriva corupției care implică funcționari ai Comunităților Europene sau funcționari ai statelor membre ale Uniunii Europene”	
2.5.3. Infracțiunile de corupție reglementate de „Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene prin intermediul dreptului penal”.....	
2.5.3.1. Infracțiunile privind fraudele care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii	
2.5.3.2. Alte infracțiuni care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii	
2.6. Procesul de investigare a corupției la nivelul Uniunii Europene	
2.7. Studiu de caz: corupția în Parlamentul UE	
Capitolul III.....	
3. Constituționalitatea normelor penale privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților	
3.1. Aspecte de constituționalitate privind Legea nr. 176/2010 și Legea nr. 161/2003	
3.2. Jurisprudența Curții Constituționale privind excepțiile de neconstituționalitate referitoare la infracțiunile de corupție prevăzute de Codul Penal.....	

3.2.1. Luarea și darea de mită (art. 289 și art. 290 Cod penal)	
3.2.2. Traficul de influență și cumpărarea de influență (art. 291 și art. 292 Cod penal).. Error! Bookmark not defined.	
3.3. Jurisprudența Curții Constituționale privind criticile privind infracțiunile de serviciu prevăzute de Codul Penal	
3.4. Impactul deciziilor CCR asupra luptei anticorupție	
CAPITOLUL IV.....	
4. Norme penale privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice la nivel național	
4.1. Integritatea funcției publice în lumina normei penale	
4.2. Răspundere penală a „funcționarului public”	
4.3. Infracțiunile de corupție	
4.3.1. Perspectivă teoretică a infracțiunilor de corupție	
4.3.1.1. Luarea de mită (art. 289 Cod penal)	
4.3.3.2. Darea de mită (art. 290 Cod Penal).....	
4.3.3.3. Traficul de influență (art. 291 Cod Penal).....	
4.3.3.4. Cumpărarea de influență (art. 292 Cod Penal)	
4.3.3.5. Infracțiunile de corupție: scurte reflexii.....	
4.3.3.5.1. Unele considerații privind infracțiunea de luare de mită, în varianta elementului material în forma pretinderii de bani și acceptării promisiunii unor bani sau alte foloase	
4.3.3.5.2. Jurisprudență relevantă.....	
4.4. Infracțiunile de serviciu prevăzute la art. 295-309 Cod penal	
4.4.1. Abordare structurală a infracțiunilor de serviciu	
4.4.1.1. Delapidarea (art. 295 Cod Penal).....	
4.4.1.2. Purtarea abuzivă (art. 296 Cod Penal).....	
4.4.1.3. Abuzul în serviciu (art. 297 Cod Penal).....	
4.4.1.4. Neglijența în serviciu (art. 298 Cod Penal)	
4.4.1.5. Folosirea abuzivă a funcției în scop sexual (art. 299 Cod Penal).....	
4.4.1.6. Uzurparea funcției (art. 300 Cod Penal).....	
4.4.1.7. Folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane (art. 301 Cod Penal).....	
4.4.1.8. Violarea secretului corespondenței (art. 302 Cod Penal).....	
4.4.1.9. Divulgarea informațiilor secrete de stat (art. 303 Cod Penal).....	
4.4.1.10. Divulgarea informațiilor secrete de serviciu sau nepublice (art. 304 Cod Penal)	

4.4.1.11. Neglijența în păstrarea informațiilor (art. 305 Cod Penal).....	
4.4.1.12. Obținerea ilegală de fonduri (art. 306 Cod Penal)	
4.4.1.13. Deturnarea de fonduri (art. 307 Cod Penal)	
4.4.2. Unele considerații privind caracterul subsidiar al infracțiunii de abuz în serviciu.....	
4.4.3. Raportul dintre infracțiunile de abuz în serviciu și luare de mită: concurs real sau subsidiaritate?.....	
4.5. Tendința infracțiunilor de corupție și de serviciu la nivel național în anul 2024	
CAPITOLUL V	
5. Integritatea publică în legislațiile statelor membre ale Uniunii Europene. Cadrul instituțional și normativ al luptei împotriva corupției și a infracțiunilor de serviciu în statele membre ale Uniunii Europene.	
5.1. Austria	
5.2. Belgia	
5.3. Bulgaria	
5.4. Cehia	
5.5. Cipru	
5.6. Croația	
5.7. Danemarca.....	
5.8. Estonia.....	
5.9. Finlanda.....	
5.10. Franța	
5.11. Germania	
5.12. Grecia	
5.13. Irlanda	
5.14. Italia	
5.15. Letonia.....	
5.16. Lituania.....	
5.17. Luxemburg	
5.18. Malta	
5.19. Polonia.....	
5.20. Portugalia.....	
5.21. Slovacia	
5.22. Slovenia.....	
5.23. Spania.....	

5.24. Suedia.....	
5.25. Țările de Jos (Olanda).....	
5.26. Ungaria.....	
Capitolul VI.....	
Concluzii. Propuneri <i>de lege ferenda</i>	
BIBLIOGRAFIE	

RĂSPUNDEREA PENALĂ PENTRU ÎNCĂLCAREA NORMELOR PRIVIND INTEGRITATEA ÎN EXERCITAREA FUNCȚIILOR ȘI DEMNITĂȚILOR PUBLICE

Cuvântul *integritate*, din punct de vedere etimologic, provine din adjectivul latin „integer”, cu semnificația de „întreg, complet”. Această semnificație fundamentală sugerează o stare de onestitate, coerență și fidelitate față de un sistem de valori, atât la nivel personal, cât și instituțional.

Integritatea, din perspectivă individuală, ține de asumarea unor norme etice de conduită profesională și personală, a unor valori, pentru asigurarea unui anumit grad al respectului de sine. Din exterior, integritatea individului este evaluată ca valoare socială prin prisma conștiinței colective.

La nivel instituțional, integritatea publică poate fi definită atât prin prisma corectitudinii în procesul de luare și implementare a deciziilor publice, cât și prin conduita personalului care exercită o funcție sau demnitate publică. Aceasta devine astfel o exigență esențială pentru buna guvernare și pentru consolidarea încrederii cetățenilor în instituțiile statului.

Pentru asigurarea integrității funcțiilor și demnităților publice este necesară existența unui cadru juridic coerent și predictibil, care să includă standarde clare de integritate, obligatorii în desfășurarea activității publice. Aceste standarde se regăsesc, în principal, în normele privind conflictul de interese, regimul incompatibilităților, obligațiile de declarare a averilor și intereselor, transparența decizională, dar și în prevederile legale care reglementează răspunderea pentru fapte de natură penală săvârșite în exercitarea funcției publice.

Integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice înglobează atât aprecierea publică pozitivă de care se bucură sistemul în ansamblul său, cât și obligația persoanelor care ocupă aceste funcții de a se abține de la orice comportament contrar legii, care ar pune în pericol, prin conduita morală sau profesională, imaginea publică a funcției pe care o dețin. Ea presupune respectarea legii și a normelor de conduită, dar și păstrarea unei conduite care să nu afecteze încrederea publicului în instituțiile statului.

În acest context, răspunderea penală pentru încălcarea normelor privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice apare ca o formă necesară de sancțiune și descurajare a abaterilor de la standardele legale și morale care guvernează serviciul public. Într-o societate democratică, unde principiile statului de drept și ale transparenței instituționale trebuie să prevaleze, identificarea și sancționarea fermă a comportamentelor corupte sau abuzive reprezintă nu doar o obligație juridică, ci și o necesitate socială.

Tema tezei de doctorat — *„Răspunderea penală pentru încălcarea normelor privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice ”*— reflectă o preocupare actuală și profundă în contextul consolidării statului de drept și al bunei guvernări. În acest sens, obiectivul principal al prezentei teze este identificarea modalităților prin care cadrul legislativ, instituțional și penal contribuie la prevenirea, sancționarea și descurajarea încălcărilor normelor de integritate în sectorul public, cu accent pe mecanismele de răspundere penală.

Teza de doctorat își propune să abordeze infracțiunile care afectează funcționarea instituțiilor publice și care aduc atingere integrității în exercitarea funcțiilor și demnităților publice,

precum și instrumentele juridice, instituționale și penale prin care se urmărește prevenirea, descoperirea și sancționarea acestora. Analiza vizează atât cadrul normativ național și european, cât și eficiența mecanismelor de răspundere penală în consolidarea culturii integrității și în apărarea valorilor statului de drept.

Un obiectiv secundar al cercetării constă în conturarea și propunerea unor instrumente eficiente de control, prevenție și detectare a comportamentelor incompatibile cu normele de integritate, care pot atrage răspunderea penală a funcționarilor publici și demnitarilor.

Limitele cercetării sunt trasate de delimitarea strictă la domeniul funcțiilor și demnităților publice, cu accent pe legislația națională și europeană privind integritatea și infracțiunile asociate, fără a aborda în mod extensiv alte categorii de fapte penale ori alte sectoare administrative sau private. De asemenea, cercetarea se axează pe analiza normelor în vigoare, a practicii judiciare relevante și a instrumentelor internaționale de referință, evitând abordările comparative extinse deja tratate în alte lucrări de specialitate.

În acest cadru, obiectivele specifice ale cercetării sunt următoarele:

- identificarea și analiza instrumentelor juridice și instituționale dezvoltate la nivelul Uniunii Europene, la nivel național, dar și la nivelul statelor membre, care vizează prevenirea și combaterea corupției, cu accent pe standardele privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice și pe mecanismele de monitorizare, evaluare și sancționare a abaterilor
- realizarea unei sinteze a cadrului normativ și doctrinar privind încălcarea normelor de integritate, prin prisma principalelor infracțiuni de corupție și de serviciu reglementate în legislația penală românească și la nivelul statelor membre;
- formularea de propuneri de îmbunătățire a politicilor publice și a mecanismelor de sancționare penală, în vederea consolidării culturii integrității în administrația publică.

Lucrarea este structurată în șase capitole, fiecare având rolul de a contura, în mod etapizat, dimensiunile fenomenului analizat și de a oferi o privire de ansamblu asupra reglementărilor și provocărilor actuale în domeniul integrității publice.

Capitolul I al prezentei lucrări, intitulat *Istoric legislativ privind consolidarea integrității în exercitarea funcției publice*, își propune să analizeze, din perspectivă evolutivă și normativă, procesul de consolidare a integrității în exercitarea funcțiilor și demnităților publice în România. Scopul principal este de a evidenția modul în care statul român a reacționat, prin mijloace legislative și instituționale, la necesitatea creării unui cadru coerent și eficient de prevenire și combatere a corupției în sectorul public.

Pentru atingerea acestui obiectiv, capitolul urmărește trasarea principalelor norme din legislația națională privind integritatea, cu accent pe Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative și Legea nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public – precum și pe strategiile naționale anticorupție adoptate de-a lungul timpului.

Totodată, se analizează rolul instituțiilor create pentru implementarea și supravegherea acestor norme, în special al Agenției Naționale de Integritate, ca pilon central în sistemul de control al incompatibilităților, conflictelor de interese și al verificării averilor.

Prin această abordare, Capitolul I oferă o bază teoretică pentru înțelegerea normelor privind integritatea publică și a mecanismelor de prevenție instituțională, urmând ca în capitolele următoare să fie abordate formele de răspundere penală aplicabile în cazul încălcării acestor norme.

Capitolul II al lucrării, *Instrumente ale Uniunii Europene în lupta împotriva corupției*, își propune să analizeze instrumentele elaborate la nivelul Uniunii Europene în lupta împotriva corupției, cu accent pe standardele și mecanismele juridice și instituționale care vizează consolidarea integrității funcțiilor publice. Dacă în primul capitol a fost abordat cadrul legislativ intern, această parte extinde analiza la nivel supranațional, urmărind modul în care România s-a racordat și continuă să se conformeze cerințelor europene în materie de integritate și combatere a corupției.

Demersul va debuta cu prezentarea contextului general, în care corupția este tratată drept o preocupare permanentă a Uniunii Europene, cu implicații directe asupra bunei guvernări, a utilizării fondurilor publice și a consolidării statului de drept. Se va evidenția evoluția în timp a măsurilor adoptate la nivelul UE, care au condus la apariția unui sistem coerent de reguli, principii și bune practici în domeniul integrității publice.

În continuare, analiza va viza standardele europene privind conduita etică în funcția publică, precum codurile de etică, normele aplicabile avertizorilor de interes public, regimul declarațiilor de avere și interese, precum și reglementările privind incompatibilitățile. Acestea reprezintă elemente-cheie în prevenirea abuzului de putere și în menținerea unui climat de încredere în administrațiile publice din statele membre.

Capitolul II va aborda, de asemenea, mecanismele europene de monitorizare și evaluare a politicilor anticorupție, printre care se numără Grupul de State împotriva Corupției (GRECO), Convenția Anti-Mită a OCDE, activitatea Eurojust și implicarea ONU prin Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției (UNCAC). Rolul acestor organisme este esențial în promovarea standardelor unitare și în oferirea de sprijin tehnic și instituțional statelor membre.

Un loc aparte în cadrul acestui capitol îl ocupă analiza normelor penale europene privind infracțiunile de corupție, reglementate prin tratate internaționale, convenții și directive. Dintre acestea, vor fi analizate în detaliu Convenția Penală privind Corupția, Convenția privind funcționarii UE și ai statelor membre și, nu în ultimul rând, Directiva (UE) 2017/1371, care reglementează combaterea fraudelor ce afectează interesele financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal.

Capitolul se va încheia cu o privire asupra procesului de investigare a corupției la nivelul UE, precum și cu un studiu de caz privind corupția în Parlamentul European, ce oferă o imagine practică și actuală asupra vulnerabilităților persistente chiar și în cadrul instituțiilor europene.

Prin această structură, Capitolul II își propune să evidențieze coerența și complexitatea eforturilor europene de prevenire și sancționare a corupției, oferind totodată un cadru de comparație și reflecție pentru analiza sistemului românesc, abordat în capitolele următoare.

După prezentarea cadrului legislativ național și a standardelor europene privind integritatea în exercitarea funcțiilor publice, precum și a instrumentelor preventive instituite în vederea combaterii corupției, Capitolul III, *Constituționalitatea normelor penale privind integritatea în*

exercitarea funcțiilor și demnităților, examinează, în cheie constituțională, standardele de integritate aplicabile funcțiilor și demnităților publice, așa cum au fost conturate de Curtea Constituțională a României (CCR) prin rolul său stabilit de art. 146 din Constituție și Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale. Jurisprudența CCR configurează un dublu echilibru: (i) între transparență, integritate și imparțialitate, pe de o parte, și drepturile fundamentale (viață privată, protecția datelor, dreptul de a fi ales), pe de alta; (ii) între eficiența normelor anticorupție și calitatea tehnică a legiferării (claritate, previzibilitate, proporționalitate). În materia cadrului administrativ al integrității, Curtea a validat, cu ajustări, mecanismele din Legea nr. 176/2010 și Legea nr. 161/2003 (ex. interpretarea sintagmei „aceeași funcție”, regimul incompatibilităților), dar a recalibrat publicitatea datelor și sfera răspunderii personale (Decizia nr. 297/2025). În dreptul penal, CCR a confirmat constituționalitatea incriminărilor menite să protejeze probitatea serviciului public (mită, trafic/cumpărare de influență, delapidare, abuz/neglijență în serviciu, conflict de interese), impunând totodată repere de tehnică legislativă: definirea clară a elementelor constitutive, ancorarea abuzului/neglijenței în „încălcarea legii”, separarea ilicitului penal de cel administrativ și menținerea ultimului ratio. Impactul acestor soluții este transversal: ele orientează legiuitorul, uniformizează practica judiciară și influențează percepția publică și europeană asupra statului de drept, consolidând un model de „transparență responsabilă” în care integritatea rămâne obiectiv legitim, realizat fără a sacrifica garanțiile constituționale.

Capitolul IV, *Norme penale privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice la nivel național*, se concentrează asupra dimensiunii represive, respectiv asupra normelor de drept penal aplicabile în materia integrității publice.

Acest capitol își propune să analizeze, dintr-o perspectivă juridico-penală, faptele ilicite săvârșite de persoanele care exercită funcții și demnități publice, care prin gravitatea lor depășesc sfera încălcărilor administrative sau disciplinare și atrag răspunderea penală. În centrul acestei analize se află instituția răspunderii penale a funcționarului public, precum și delimitarea infracțiunilor de corupție și infracțiunilor de serviciu, așa cum sunt reglementate de Codul penal român.

Analiza va începe cu evidențierea modului în care conceptul de integritate este reflectat în normele penale și cum este asociat cu obligația de a exercita funcțiile publice cu respectarea principiilor de legalitate, imparțialitate, onestitate și responsabilitate. Va urma o examinare a subiectului activ al acestor infracțiuni, respectiv statutul de „funcționar public” în accepțiunea Codului penal, cu toate implicațiile teoretice și practice ce decurg din această calitate juridică.

În continuare, capitolul va detalia infracțiunile de corupție, respectiv luarea și darea de mită, traficul și cumpărarea de influență, atât din perspectivă teoretică, cât și în lumina jurisprudenței relevante. Vor fi aduse în discuție elementele constitutive ale fiecărei infracțiuni, aspecte controversate din doctrină și practică, dar și exemple concrete din cazuri soluționate în instanțele române.

O parte semnificativă a capitolului este alocată analizei infracțiunilor de serviciu, cuprinse între articolele 295 și 309 din Codul penal și se va urmări structurarea acestor fapte în funcție de obiectul juridic ocrotit, natura acțiunii sau omisiunii, precum și de relația dintre acestea și infracțiunile de corupție, în special în ceea ce privește problematica subsidiarității sau a concursului de infracțiuni.

Capitolul va include, de asemenea, o scurtă analiză a tendințelor actuale în materia infracțiunilor de corupție și de serviciu, cu referire la datele statistice și rapoartele publicate în anul 2024, pentru a surprinde dinamica fenomenului și eficiența răspunsului instituțional.

Capitolul V al acestei lucrări, *Integritatea publică în legislațiile statelor membre ale Uniunii Europene. Cadrul instituțional și normativ al luptei împotriva corupției și a infracțiunilor de serviciu în statele membre ale Uniunii Europene*, își propune să analizeze legislația penală referitoare la infracțiunile de serviciu și de corupție din fiecare stat membru al Uniunii Europene, precum și evoluțiile recente în acest domeniu, reflectate în Rapoartele privind statul de drept publicate de Comisia Europeană.

Această abordare își are justificarea în nevoia de a înțelege cum este tratată, din punct de vedere penal, protejarea integrității în exercitarea funcțiilor și demnităților publice în diverse sisteme de drept naționale. Dacă în capitolele anterioare a fost analizat cadrul național și european de referință, această ultimă parte a lucrării oferă o perspectivă extinsă asupra diversității și convergenței legislative în materie de corupție și abuz de funcție în întreaga Uniune Europeană.

Pentru fiecare stat membru, analiza va urmări în principal: infracțiunile de corupție și de serviciu reglementate prin Codul penal sau legi speciale și trecerea în revistă a structurilor instituționale specializate în prevenirea, investigarea și sancționarea acestor fapte (parchete speciale, agenții anticorupție, direcții naționale etc.). Raportul privind statul de drept, Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, Special Eurobarometer 548 și Codex-ul penal reprezintă 4 instrumente-cheie în conturarea unei imagini realiste și actuale a modului în care integritatea publică este protejată prin mijloace penale în fiecare stat membru.

Prin această analiză structurată pe fiecare stat membru, lucrarea dobândește o dimensiune europeană aplicată, ilustrând modul în care fiecare sistem național contribuie, prin norme penale și mecanisme judiciare specializate, la apărarea integrității în exercitarea funcțiilor și demnităților publice.

Capitolul VI încheie această lucrare și este destinat concluziilor generale și propunerilor *de lege ferenda*. Capitolul prezintă, în mod sintetizat, principalele idei dezvoltate în fiecare capitol, precum și implicațiile teoretice și practice ale normelor juridice privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice. Concluziile reflectă asupra eficienței cadrului legislativ și instituțional existent, asupra aplicabilității normelor penale în combaterea corupției și evidențiază rolul determinant al instituțiilor specializate în asigurarea respectării standardelor de integritate.

În final, sunt formulate propuneri *de lege ferenda*, menite să contribuie la consolidarea reglementărilor actuale și la perfecționarea sistemului juridic național în domeniul integrității publice. Aceste propuneri rezultă din analiza critică a legislației și a practicii judiciare, din observațiile privind disfuncționalitățile identificate în aplicarea normelor penale și din nevoia de aliniere continuă la standardele europene și internaționale în materie de etică publică și anticorupție.

Motivul alegerii acestei teme derivă din necesitatea de a realiza o sinteză structurată a principalelor reglementări, mecanisme și practici privind răspunderea penală aplicabilă persoanelor care exercită funcții și demnități publice, atunci când încalcă normele de integritate.

Tema este de actualitate în contextul în care funcționarea eficientă a instituțiilor publice depinde în mod direct de respectarea standardelor de conduită și de sancționarea fermă a comportamentelor abuzive sau corupte.

Lucrarea își propune să prezinte, într-o manieră sintetică, cadrul legislativ național și european aplicabil în domeniul integrității și răspunderii penale, rolul instituțiilor competente, precum și principalele categorii de infracțiuni relevante. Demersul este util în înțelegerea ansamblului de norme și practici care definesc responsabilitatea penală a funcționarilor publici, cu accent pe faptele de corupție și de serviciu care afectează buna funcționare a autorităților.

Lucrarea valorifică informațiile din legislație, doctrină și jurisprudență, integrându-le într-o viziune coerentă asupra răspunderii penale ca mecanism de apărare a interesului public și de promovare a transparenței în administrația publică.

Concluziile rezultate pot constitui un reper util pentru practicieni ai dreptului, funcționari publici și decidenți, în sensul clarificării obligațiilor legale și a consecințelor încălcării acestora. Scopul lucrării nu este de a inova în plan teoretic, ci de a sistematiza informațiile esențiale și de a contribui la o mai bună înțelegere a rolului pe care dreptul penal îl joacă în protejarea integrității instituțiilor statului.

CRIMINAL LIABILITY FOR THE BREACH OF INTEGRITY STANDARDS IN THE EXERCISE OF PUBLIC FUNCTIONS AND PUBLIC OFFICES

From an etymological standpoint, the term *integrity* derives from the Latin adjective *integer*, meaning “whole” or “complete.” This fundamental meaning evokes a state of honesty, consistency, and adherence to a set of values, both at the personal and institutional level. Individually, integrity is reflected in the assumption of ethical standards of professional and personal conduct, as well as in one’s internalized system of values, which together sustain a certain degree of self-respect. Externally, personal integrity is assessed as a social value through the lens of collective consciousness.

At the institutional level, public integrity may be defined both through the lens of correctness in the process of adopting and implementing public decisions and through the conduct of the personnel entrusted with public functions or public offices. It thus becomes an essential requirement for good governance and for strengthening citizens’ trust in state institutions.

Ensuring integrity in the exercise of public functions and public offices requires a coherent and predictable legal framework that incorporates clear integrity standards, mandatory in the performance of public activity. These standards are found primarily in the rules governing conflicts of interest, the regime of incompatibilities, the obligations to declare assets and interests, decision-making transparency, as well as in the legal provisions that regulate liability for criminal acts committed in the exercise of public office.

Integrity in the exercise of public functions and public offices encompasses both the positive public perception enjoyed by the system as a whole and the obligation of office-holders to refrain from any conduct contrary to the law which, by its moral or professional dimension, could endanger the public image of the office they hold. It entails respect for the law and for codes of conduct, as well as maintaining a behaviour that does not undermine public confidence in state institutions.

In this context, criminal liability for the breach of integrity norms in the exercise of public functions and public offices emerges as a necessary form of sanction and deterrence against deviations from the legal and moral standards governing the public service. In a democratic society, where the principles of the rule of law and institutional transparency must prevail, the firm identification and punishment of corrupt or abusive conduct represent not only a legal obligation but also a social necessity.

The topic of the present doctoral thesis — “*Criminal Liability for the Breach of Integrity Standards in the Exercise of Public Functions and Public Offices*” — reflects a current and deeply relevant concern in the process of consolidating the rule of law and good governance. Accordingly, the primary objective of this thesis is to identify the ways in which the legislative, institutional, and criminal frameworks contribute to the prevention, sanctioning, and deterrence of breaches of integrity norms in the public sector, with an emphasis on mechanisms of criminal liability.

The thesis aims to examine the offences that affect the functioning of public institutions and undermine integrity in the exercise of public functions and public offices, as well as the legal, institutional, and criminal instruments designed to prevent, detect, and sanction such breaches. The analysis covers both national and European normative frameworks, as well as the effectiveness of criminal liability mechanisms in strengthening a culture of integrity and in protecting the values of the rule of law.

A secondary objective of the research is to outline and propose efficient instruments for the control, prevention, and detection of behaviours incompatible with integrity norms that may trigger the criminal liability of public officials and office-holders.

The limits of the research are defined by its strict focus on public functions and public offices, with an emphasis on national and European legislation concerning integrity and associated criminal offences, without extensively addressing other categories of offences or other administrative or private sectors. Moreover, the research concentrates on the analysis of in-force legislation, relevant judicial practice, and international reference instruments, avoiding broad comparative approaches already addressed in existing scholarship.

Within this framework, the specific objectives of the research are as follows:

- identifying and analysing the legal and institutional instruments developed at the level of the European Union, at the national level, and within Member States aimed at preventing and combating corruption, with emphasis on integrity standards applicable to public functions and offices and on mechanisms for monitoring, evaluating, and sanctioning breaches;
- providing a synthesis of the normative and doctrinal framework regarding the violation of integrity norms, in light of the main corruption and public service offences regulated under Romanian criminal law and in the legislation of Member States;
- formulating proposals for improving public policies and mechanisms of criminal sanction, with a view to strengthening the culture of integrity within public administration.

The thesis is structured into six chapters, each designed to progressively outline the dimensions of the analysed phenomenon and to provide an overview of the current regulations and challenges in the field of public integrity.

Chapter I, entitled *Legislative History of Strengthening Integrity in the Exercise of Public Office*, aims to analyse, from an evolutionary and normative perspective, the process of reinforcing integrity in the exercise of public functions and public offices in Romania. Its main purpose is to highlight how the Romanian state has responded, through legislative and institutional measures, to the need for a coherent and effective framework for preventing and combating corruption in the public sector.

To this end, the chapter traces the main national integrity regulations, focusing on key legislative acts Law No. 78/2000 on the prevention, detection and sanctioning of acts of corruption, Law No. 161/2003 on certain measures to ensure transparency in the exercise of public dignities, public offices and in the business environment, and on the prevention and sanctioning of corruption, Law No. 176/2010 on integrity in the exercise of public functions and dignities, amending and supplementing Law No. 144/2007 on the establishment, organization and functioning of the National Integrity Agency, as well as amending and supplementing other normative acts, and Law No. 361/2022 on the protection of whistleblowers in the public interest – as well as the national anti-corruption strategies adopted over time. At the same time, the role of the institutions created to implement and supervise these rules is analyzed, in particular that of the National Integrity Agency, as a central pillar in the system for controlling incompatibilities, conflicts of interest, and the verification of assets.

Through this approach, Chapter I provides a theoretical foundation for understanding the norms governing public integrity and the institutional prevention mechanisms, whereas the

subsequent chapters address the forms of criminal liability applicable when these norms are breached.

Chapter II, *European Union Instruments in the Fight Against Corruption*, examines the instruments developed at EU level in the fight against corruption, with emphasis on legal and institutional standards and mechanisms aimed at strengthening integrity within the public service. While Chapter I focused on the domestic legislative framework, this chapter expands the analysis to the supranational level, examining how Romania has aligned with and continues to meet European requirements on integrity and anti-corruption.

The chapter begins by outlining the general context in which corruption is treated as a constant concern of the European Union, with direct implications for good governance, the use of public funds, and the strengthening of the rule of law. It highlights the development of EU-level measures that have led to a coherent system of rules, principles, and best practices in the field of public integrity.

The analysis then addresses European standards on ethical conduct in public office, such as codes of ethics, rules applicable to whistleblowers, asset and interest declaration regimes, and regulations concerning incompatibilities. These constitute key elements in preventing abuses of power and maintaining public trust in the administrations of Member States.

Chapter II also addresses European mechanisms for monitoring and evaluating anti-corruption policies, including GRECO, the OECD Anti-Bribery Convention, Eurojust, and the United Nations Convention against Corruption (UNCAC). These bodies play a crucial role in promoting uniform standards and providing technical and institutional support to Member States.

A distinct section is dedicated to the analysis of European criminal law norms concerning corruption offences, regulated through international treaties, conventions, and directives. Detailed attention is given to the Criminal Law Convention on Corruption, the Convention on the Fight against Corruption involving EU or Member State Officials, and Directive (EU) 2017/1371 on the protection of the Union's financial interests through criminal law.

The chapter concludes with an overview of corruption investigations at EU level and includes a case study on corruption within the European Parliament, offering a practical and contemporary illustration of persistent vulnerabilities even within EU institutions.

Through this structure, Chapter II highlights the coherence and complexity of European efforts to prevent and sanction corruption, providing a comparative and reflective framework for analysing the Romanian system, addressed in subsequent chapters.

After presenting the national and European legislative frameworks on integrity in public office, as well as the preventive mechanisms established to combat corruption, **Chapter III**, *The Constitutionality of Criminal Norms on Integrity in the Exercise of Public Functions and Public Offices*, examines, from a constitutional perspective, the integrity standards applicable to public functions and offices, as shaped by the Constitutional Court of Romania (CCR), acting under Article 146 of the Constitution and Law No. 47/1992 on the organization and functioning of the Constitutional Court. CCR jurisprudence delineates a dual balance: (i) between transparency, integrity, and impartiality, on the one hand, and fundamental rights (private life, data protection, the right to be elected), on the other; and (ii) between the effectiveness of anti-corruption norms and the technical quality of legislation (clarity, foreseeability, proportionality).

In the area of administrative integrity, the Court has validated — with certain adjustments — the mechanisms established under Law No. 176/2010 and Law No. 161/2003 (e.g., the interpretation of the term “the same office”, the regime of incompatibilities), but recalibrated the publicity of personal data and the scope of individual liability (Decision No. 297/2025). In criminal matters, the CCR has confirmed the constitutionality of offences intended to protect the probity of the public service (bribery, influence peddling/buying influence, embezzlement, abuse or negligence in office, conflict of interest), while imposing requirements of legislative technique: clear definition of constituent elements, anchoring abuse/negligence in the “breach of the law”, distinguishing administrative from criminal illicit acts, and maintaining criminal law as *ultima ratio*. These solutions have transversal impact: they guide the legislator, ensure uniform judicial practice, and influence public and European perceptions of the rule of law, thereby consolidating a model of “responsible transparency” in which integrity remains a legitimate aim achieved without undermining constitutional guarantees.

Chapter IV, *Criminal Norms on Integrity in the Exercise of Public Functions and Public Offices at National Level*, focuses on the repressive dimension, namely the criminal law provisions applicable in the field of public integrity.

This chapter analyses, from a criminal-law perspective, the unlawful acts committed by individuals exercising public functions or public offices that, by their gravity, exceed administrative or disciplinary breaches and trigger criminal liability. Central to this analysis is the institution of the criminal liability of the public official and the delineation between corruption offences and public service offences, as regulated by the Romanian Criminal Code.

The chapter begins by highlighting how the concept of integrity is reflected in criminal norms and how it aligns with the obligation to exercise public functions in accordance with the principles of legality, impartiality, honesty, and responsibility. It then examines the active subject of these offences, namely the status of “public official” within the meaning of the Criminal Code, with all its theoretical and practical implications.

The chapter proceeds with a detailed analysis of corruption offences — bribery, influence peddling, and buying influence — from both a theoretical perspective and in light of relevant jurisprudence. The constituent elements of each offence, doctrinal and practical controversies, and concrete case examples from Romanian courts are all addressed.

A significant portion is devoted to public service offences under Articles 295–309 of the Criminal Code, structured according to the protected legal interest, the nature of the action or omission, and the relationship between these offences and corruption offences, particularly regarding subsidiarity and concurrence of offences.

The chapter also includes an overview of recent trends concerning corruption and public service offences, referencing 2024 statistical data and published reports, in order to capture the dynamics of the phenomenon and the effectiveness of the institutional response.

Chapter V, *Public Integrity in the Legislation of EU Member States. Institutional and Normative Frameworks for Combating Corruption and Public Service Offences*, examines the criminal legislation concerning corruption and public service offences in each Member State of the European Union, as well as recent developments in this field, reflected in the Rule of Law Reports published by the European Commission.

This approach is justified by the need to understand how different national legal systems address, from a criminal-law perspective, the protection of integrity in the exercise of public functions and offices. Whereas previous chapters analysed the national and European reference frameworks, this chapter provides an applied European dimension, illustrating the diversity and convergence of legislative approaches to corruption and abuse of office within the EU.

For each Member State, the analysis focuses primarily on: corruption and public service offences regulated by the Criminal Code or special legislation, and on the institutional structures specialised in preventing, investigating, and sanctioning such acts (specialised prosecutors' offices, anti-corruption agencies, national directorates, etc.). The Rule of Law Report, the 2024 Corruption Perceptions Index (CPI) published by Transparency International, Special Eurobarometer 548, and national criminal codes constitute four key instruments in outlining an up-to-date and realistic image of how public integrity is protected through criminal law across the EU.

Through its country-by-country analysis, the chapter provides an applied European overview, illustrating how each national system contributes, through criminal norms and specialised judicial mechanisms, to safeguarding integrity in the exercise of public functions and public offices.

Chapter VI concludes the thesis and is dedicated to the general conclusions and *de lege ferenda* proposals. This chapter synthesises the main ideas developed throughout the thesis and outlines the theoretical and practical implications of the legal norms governing integrity in the exercise of public functions and public offices. The conclusions reflect on the effectiveness of the existing legislative and institutional framework, on the applicability of criminal norms in combating corruption, and on the decisive role of specialised institutions in ensuring compliance with integrity standards.

Finally, *de lege ferenda* proposals are formulated, intended to strengthen existing regulations and improve the national legal system in the field of public integrity. These proposals stem from the critical analysis of legislation and judicial practice, from observations regarding dysfunctions in the application of criminal norms, and from the need for continuous alignment with European and international standards in public ethics and anti-corruption.

The choice of this topic is grounded in the need to provide a structured synthesis of the main regulations, mechanisms, and practices concerning the criminal liability of individuals exercising public functions and public offices when they breach integrity norms. The topic is particularly relevant in the contemporary context, where the efficient functioning of public institutions depends directly on compliance with standards of conduct and on the firm sanctioning of abusive or corrupt behaviour.

The thesis aims to present, in a synthetic manner, the national and European legislative frameworks applicable in the field of integrity and criminal liability, the role of competent institutions, and the main categories of relevant offences. This endeavour is valuable for understanding the set of norms and practices that define the criminal liability of public officials, with emphasis on corruption and public service offences that affect the proper functioning of public authorities.

The study draws upon legislation, doctrine, and jurisprudence, integrating them into a coherent vision of criminal liability as a mechanism for safeguarding the public interest and promoting transparency in public administration.

The resulting conclusions may serve as a useful reference for legal practitioners, public officials, and policymakers, by clarifying legal obligations and the consequences of their breach. The purpose of the thesis is not to innovate theoretically but to systematise essential information and contribute to a clearer understanding of the role that criminal law plays in protecting the integrity of state institutions.

BIBLIOGRAFIE

Lucrări și articole academice

1. ANTONIU George, BULAI Costică Dicționar de drept penal și procedură penală, Ed. Hamangiu, București, 2011;
2. BASARAB Matei și colab. Codul penal comentat. Partea specială. Vol II, Ed. Hamangiu, București. 2008;
3. BASARAB Mihail, PAȘCA Vasile, MATEUȚ Gheorghiță și colaboratorii, Codul penal comentat. Partea specială, vol. 2, Ed. Hamangiu, 2008;
4. BÎRSAN Corneliu, BÎRSAN Carmen,, Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole, ed. 2, Ed. C.H. Beck, București, 2010;
5. BODORONCEA Georgina, CIOCLEI Valerian, KUGLAY Irina, LEFTERACHE Lavinia, MANEA Teodor, NEDELCU Iuliana, VASILE Francisca-Maria, Codul penal. Comentariu pe articole. Ed. C.J. Beck, București, 2007;
6. BODORONCEA Gheorghe, CIOCLEI Valerian, ZLATI George și colaboratorii, Codul penal. Comentariu pe articole, Ed. C.H. Beck, București, 2020;
7. BOGDAN Sergiu, ȘERBAN Dan, Drept penal. Partea specială, Ed. Universul Juridic, București, 2020;
8. BOGUȘ Angela, Integritatea profesională a funcționarilor publici, material disponibil la adresa: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/138-144.pdf, consultat în data de 03.03.2024;
9. BOROI Alexandru, Drept penal. Parte specială, ed. a 2-a, Ed. C.H. Beck, București, 2014;
10. BOROI Alexandru, Drept penal. Partea specială, Ed. C.H. Beck, București, 2006;
11. BOROI Alexandru, NISTOREANU Gheorghe, Drept penal. Partea specială, ed. a 3-a, Ed. ALL Beck, București, 2005;
12. BULAI Costică, FILIPAȘ A., MITRACHE B.N., BULAI B.N., Instituții de drept penal. Curs selectiv pentru examenul de licență, Ed. Trei, 2008, București;
13. BULAI Costică, FILIPAȘ A., MITRACHE C. Drept penal român, Ed. Press Mihaela, București, 1997;
14. BURDESCU Ruxandra, REID Gary J., GILMAN Stuart & TRAPNELL Stephanie, Stolen Asset Recovery – Income and Asset Declarations: Tools and Trade-offs (StAR), The World Bank, United Nations Office of Drugs and Crime, 2009;
15. CAIAN Gabriel, Elemente de noutate în reglementarea infracțiunilor de corupție, în Revista Forumul Judecătorilor nr. 4/2010;
16. CARNEY Gerard, Conflict of Interest: Legislators, Ministers and Public Officials, studiu elaborat pentru Transparency International Berlin, Section 3b, p. 1, Section 3f, p. 3, 1998, disponibil online la: https://www.toronto.ca/ext/digital_comm/inquiry/inquiry_site/cd/gg/add_pdf/77/Conflict_of_Inter

est/Electronic_Do cuments/Research_orgs/Transparency_Int_Carney_paper.pdf, accesat la data de 17.08.2021;

17. CERNEA Emil, MOLCUȚ Emil, Istoria statului și dreptului românesc, Casa de Editură Șansa SRL, București, 1994;
18. CERNEA Emil, MOLCUȚ Emil, Istoria statului și dreptului românesc. Universul Juridic, 2006;
19. CHAIKIN Davis & SHARMAN C. Jason, Corruption and Money Laundering: A Symbiotic Relationship, Palgrave Macmillan, New York, 2009;
20. CHERCIU Elena, Corupția. Caracteristici și particularități în România, Editura Lumina Lex, București, 2004;
21. CICERO, De Officiis, I, XXV;
22. CIOCLEI Valerian, NEDELICU Iuliana, MANEA Teodor, LEFTERACHE Lavinia, KUGLAY Irina, BODORONCEA Georgina, VASILE Franciscă-Maria, Codul penal. Comentariu pe articole, ediția 2, Editura C. H. Beck, 2016;
23. CIUNCAN Dorin, Corupție și politică: cronică de jurisprudență penală, Universul Juridic, București, 2014;
24. CIUNCAN Dorin, Prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție. Legea nr. 78/2000 adnotată și comentată, Ed. Universul Juridic, București, 2009;
25. COMAN Vasile, Infrațiuni de serviciu, practică judiciară comentată, Ed. Hamangiu, București, 2019;
26. DARÎNGĂ Gheorghe, LUCINESCU Dumitru, Codul penal al Republicii Socialiste România comentat și adnotat. Partea specială, vol. 2, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1977;
27. DE GRAAF, G., 2010. A Report on Reporting: Why Peers Report Integrity and Law Violations in Public Organizations. Public Administration Review, 70(5);
28. DIACONESCU Horia, Drept penal. Parte specială. Vol. I, Ed. Themis, 2000, apud Olimpiu Sabău-Pop, Corupția și combaterea fenomenului prin mijloace juridice, Ed. Universul Juridic, București, 2011;
29. DOBRICAN Gheorghe, Abuzul în serviciu și dreptul comparat, în Dreptul, nr. 11/2017;
30. DOBRINOIU Vasile (coordonator), Ion PASCU ș.a., Noul Cod penal comentat. Partea specială”, ediția a II-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, 2016, București;
31. DOBRINOIU Vasile, M.A. HOTCA, N. NEAGU, M. MUREA, C. CĂȘUNEANU, Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, Ed. Wolters Kluwer, București, 2009;
32. DOBRINOIU Vasile, NEAGU Norel, Drept penal. Parte specială. Ed. Universul Juridic, București, 2012;
33. DOBRINOIU Vasile, NEAGU Norel, Drept penal. Partea specială, București: Wolters Kluwer, 2008;
34. DOBRINOIU Vasile, NEAGU Norel, Drept penal. Partea specială, București: Wolters Kluwer, 2008;

35. DOBRINOIU Vasile, Noul Cod penal comentat. Partea specială, vol. II, Ed. Universul Juridic, București, 2012;
36. DOBRINOIU Viorel, HOTCA Mihai Adrian, NEAGU Nicolae, MUREA Marin, CĂPUȘANU Constantin, Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, decoperirea și sancționarea faptelor de corupție, Ed. Wolter Kluwer, București, 2009;
37. DONGOROZ Vasile și colab., Explicații teoretice ale Codului penal român, Partea specială, vol. IV, Ed. Academiei, București, 1972;
38. DONGOROZ Vasile și colaboratorii, Explicații teoretice ale Codului penal român, vol. IV, ed. II, Ed. Academiei Române, 2003;
39. DONGOROZ Vintilă și colab., Explicații teoretice ale codului penal român. Partea generală, vol. I, Ed. Academiei, București, 1969;
40. DONGOROZ Vintilă și colab., Explicații teoretice ale Codului penal român. Partea specială, vol. III, Ed. Academiei, București, 1971;
41. DONGOROZ Vintilă, KAHANE Siegfried, OANCEA Ion, FODOR Iosif, ILIESCU Nicoleta, BULAI Costică, STĂNOIU Rodica, Explicații teoretice ale Codului penal român. Partea specială, vol. IV, Ed. Academiei Române, București, 1972;
42. DOSEANU Răzvan, Infrațiunea de abuz în serviciu, în Revista de Drept Penal, nr. 1-2/2015;
43. DOSEANU Răzvan, Infrațiuni de corupție și de serviciu. Aspecte de reglementare internă și de drept comparat, Editura Universul Juridic, 2018;
44. DOSEANU Răzvan, Infrațiuni de corupție și de serviciu. Aspecte de reglementare internă și de drept comparat, Ed. Universul Juridic, 2018;
45. DUNGAN Petre, MEDEANU Tiberiu, PAȘCA Viorel, Drept penal. Partea specială. Vol. II, Ed. Universul Juridic, București, 2013;
46. DUNGAN Petre, Participația improprie în dreptul penal român, Ed. Lumina Lex, București, 2000, p. 102.
47. DUVAC Constantin, Abuzul în serviciu în noul Cod penal, în Revista Dreptul nr.10/2012;
48. Editorii Enciclopediei Britannica, „Codul napoleonic”. Encyclopedia Britannica , 14 noiembrie 2023, material disponibil online la adresa: <https://www.britannica.com/topic/Napoleonic-Code>., accesat la data 2 martie 2024;
49. ETZIONI Amitai, Capital Corruption The Next Attak on American Democracy, 1984, apud. Sorin Rădulescu și BANCIU Dan, Sociologia crimei și criminalității, Editura Șansa SRL, București, 1996;
50. FANU-MOCA Adrian, Infrațiunile de corupție, Analele Universității de Vest din Timișoara. Seria Drept. 5, 2014;
51. FIANDACA Giovanni, MUSCO Enzo, Diritto penale. Parte generale, Zanichelli Editore, Bologna, 2001;
52. FIANDACA Giovanni, MUSCO Enzo, Diritto penale. Parte speciale, vol. I (Quinta ed.), Zanichelli, Bologna, 2012;
53. FILIPAȘ, Avram Drept penal român. Partea specială. Ed. Universul Juridic, București, 2008;

54. GLODEANU Răzvan, Luarea și darea de mită, ED. Hamangiu, București, 2009;
55. GUȚAN Manuel, Istoria dreptului românesc, Editura Hamangiu, București, 2008;
56. HILL Lisa, Conceptions of Political Corruption in Ancient Athens and Rome, History of Political Thought, Volume 34, Number 4, 2013;
57. HOTCA Mihai Adrian , GORUNESCU Mirela , NEAGU Norel, GEAMĂNU Radu-Florin, POP Dominic George, SITARU Alexandru, Infrațiuni prevăzute în legea specială, Comentarii și explicații, Ediția 4, Ed. C.H. Beck, București, 2017;
58. HOTCA Mihai Adrian., Noul Cod penal și Codul penal anterior. Aspecte diferențiale și situații tranzitorii. Ed. Hamangiu, București, 2009;
59. HUBERTS, L., A Multi Approach in Corruption Research: Towards a More Comprehensive Multi-Level Framework to Study Corruption and its Causes. în G. de Graaf, P. von Maravić and P. Wagenaar (Eds.), The Good Cause: Theoretical Perspectives on Corruption, 2010;
60. HUBERTS, L.W.J.C., LASTHUIZEN, K.M., The Integrity of Governance, What It Is, What We Know, What Is Done, and Where to Go., 2014, p. 4., doi:10.1057/9781137380814;
61. HUNTINGTON Samuel P., Corupția și crima organizată, Editura Continent XXI, București, 1994;
62. IVAN Gheorghe, Drept penal. Partea specială, Ediția 2, Ed. C.H. Beck, București, 2010;
63. JOHNSTON Michael, (Syndromes of Corruption: Wealth, Power, and Democracy., Cambridge University Press, 2005;
64. KHAN, M., A typology of corrupt transactions in developing countries. IDS Bulletin, 27(2), 1996;
65. LEHTONEN Petri, Corruption and Managing the Project Cycle: The Role of Corrupt Practices in NGO Cooperation in Pakistan. (Master's Thesis), University of Jyväskylä 2013;
66. LOGHIN Ovidiu, FILIPAȘ A., Drept penal, Partea specială, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1983;
67. LOGHIN Ovidiu, TOADER Tudorel., Drept penal român. Partea specială. Ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2008;
68. MĂGUREANU Ilie, „Conflictul de interese”, Revista de Drept Penal, 2007, nr. 2;
69. MĂNTĂRĂU Dana, Combaterea corupției prin mijloace administrative. O analiză a Agenției Naționale de Integritate, Editura Pro Universitaria, București, 2021;
70. Mihai Adrian Hotca, Norel Neagu, Constantin Nedelcu, Maxim Dobrinou, Mircea Constantin Sinescu, AL-KAWADRI Lamy-Diana, SLĂVOIU Radu, GEAMĂNU Radu-Florin, HĂRĂȚĂU Adrian, GORUNESCU Mirela, Noul Cod penal. Note. Corelații. Explicații, Ediția 1, Editura C. H. Beck, 2014;
71. MIHALACHE Carmen Mariana, Răspunderea penală a funcționarului public, Editura Hamangiu, București, 2011;
72. MIHALACHE Cătălin-Marian, Răspunderea penală a funcționarului public. Aspecte de drept comparat, Ed. Hamangiu, 2011;
73. MUÑOZ CONDE Francisco, Derecho Penal. Parte Especial, 20ª ed., Ed. Tirant lo Blanch, Valencia, 2015;

74. NYE S Joseph, Corruption and Political Development: A cost-Benefit Analysis, in The American Political Science Review, Vol. 61, no. 2, 1967;
75. OLTEANU Ștefan, ZAHARI E., POPA R., Istoria românilor Vol. III. Genezele românești, Editura Enciclopedică, București, 2001;
76. OTARU Constantin, TRANDAFIR Alexandra-Ramona, CIOCLEI Valerian, Drept penal. Partea specială II. Curs tematic, ediția 4, Editura C. H. Beck, 2020, p. 56.
77. PASCU Ioan, Conflictul de interese (Comentariu), în “Noul Cod penal comentat. Partea specială”, ediția a II-a, revăzută și adăugită, de V. Dobrinoiu (coordonator) ș.a., Editura Universul Juridic, București;
78. PAȘCA Viorel, Curs de drept penal, Partea generală, vol II, Ed. Universul Juridic, 2011;
79. PAVEL Dorel, Considerații teoretice privind infracțiunile de serviciu, R.R.D. nr. 10/1967, p. 37.
80. PĂVĂLEANU Vasile, Drept penal special, București: Editura Universul Juridic 2010;
81. PECHLIVANOS Lambros, „Self-enforcing corruption. Information transmission and organizational response”, in Johann Graf Lambsdorff, Markus Taube & Matthias Schramm (eds.), The New Institutional Economics of Corruption, Routledge, New York, 2005;
82. POHOAȚĂ Gabriela, Etică și Transparență decizională în administrația publică, Pro Universitaria, București, 2018;
83. PRODAN Grigore Ioan, SÂRBU Sebastian, Corupția – flagelul societății moderne, Editura Victor, București, 2005;
84. RĂMUREANU Virgil, Poziția intermediarului la infracțiunea de luare și dare de mită, în J.N. nr. 9/1961, p 562, citat în Gheorghe Diaconescu, Constantin Duvac, Drept penal. Parte specială. Noul Cod penal.Vol. I, Curs universitar, Ed. Fundației ”România de Măine”, București, 2006;
85. RESPI Alessandro, ZUCCALA Giovanni, FORTI Guido, Comentario Breve al Codice penale. Complemento Giurisprudenziale, 13a edizione, CEDAM, Padova, 2012;
86. RIEDRICH Carl J., Corruption Cases in Historical Perspective, în HEIDENHEIMER Arnold J., JOHNSTON Michael și LEVINE Victor T. (eds.), Political Corruption. A Handbook, New Brunswick, NJ: Transaction Publishers, 1999;
87. ROTARU Cristina, CIOCLEI Valerian, TRANDAFIR (ILIE) Andra-Roxana, Drept penal. Partea specială II, ediția 3, Editura C. H. Beck;
88. ROTARU Cristina, TRANDAFIR Andra-Roxana, CIOCLEI Valerian, Drept penal. Partea specială II. Curs tematic. Ed. C.H. Beck, 2016, p. 209; C.S.J., Secția penală, Decizia nr. 1789/2003, în C.P. Ad;
89. SCARLAT Mădălina, Raportul dintre legea generală și legea specială, R.D.P., Nr. 1, 2008.
90. SIMIONESCU Elena-Giorgiana, DUNGAN Petre, Funcționarul public și răspunderea penală în noul Cod penal și în legile speciale, Editura Hamangiu, 2016;
91. SIMIONESCU Elena-Giorgiana, Funcționarul public și răspunderea penală în noul Cod penal și în legile speciale, Editura Hamangiu, 2016;

92. STANCU Emilian, *Tratat de criminalistică*, Ediția a VI-a, revizuită, Ed. Universul Juridic, București, 2015;
93. STRETEANU Florin, NIȚU Daniel,, *Drept penal. Partea generală. Curs universitar*, vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2014;
94. SVEDROVIĆ Marijan, *Kaznena djela zlouporabe položaja i ovlasti iz čl. 337. i zlouporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju iz čl. 292. kz-a: kaznenopravni dometi jedne zakonodavne nedosljednosti, în Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb)*, vol. 14, broj 2/2007;
95. TEODOR Vasile, PAVEL Dorel, ANTONIU Gheorghiță, PAPADOPOL Vasile, *Codul penal comentat și adnotat. Partea specială*, vol. 2, Ed. Științifică și enciclopedică, București, 1977;
96. TOADER Tudorel, *Drept penal. Partea specială*, București: Editura Hamangiu, 2007;
97. TRUICHICI Adrian Milutin, *Lupta împotriva corupției*, *Revista de drept penal*, nr. 4/2007;
98. TUDOREL Toader (coord.), *Codex penal. Codurile penale ale statelor membre ale Uniunii Europene*, vol. I, Ed. C.H. Beck, București, 2018, volumele I-V;
99. TUDOREL Toader, MICHINICI M. I., CRIȘU-CIOCÎNTĂ A., DUNEA M., RĂDUCANU R., RĂDULESCU R., *Noul Cod Penal, Comentarii pe articole*, București, Editura Hamangiu, 2014;
100. TURKOVIĆ Ksenija, NOVOSELEC Petar și alții, *Komentar kaznenog zakona i drugi izvori nogova hrvatskog kaznenog zakonodavstva*, *Norodne Novine d.d.*, Zagreb, 2013, p. 366.
101. UDROIU Mihail, *Drept penal. Parte specială. Noul Cod penal*. Ed. CH. Beck, București, 2014, p. 382.
102. UDROIU Mihail, *Drept penal. Partea specială. Noul Cod penal*, Ed. C.H. Beck, București, 2014;
103. UȘVAT Claudia Florina, *Infrațiunile de corupție în contextul reglementărilor europene*, Ed. Universul Juridic, București 2010;
104. VAN Gheorghe, IVAN Mari-Claudia,, *Drept penal. Partea specială conform noului Cod penal, ediția 3, revizuită și adăugită*, Editura C.H. Beck, București, 2017;
105. ZIMMERMANN Frank, De Bondt W., Calatayud M.M., Helenius D., Giannakoula A., Suominen A., Iovene FN. Recchia N., *Criminal Liability of Political Decision-Makers: A Comparative Perspective*, Springer, München, 2017;

Rapoarte, convenții, tratate și comunicate oficiale

1. Acord între Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene, Comisia Europeană, Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Banca Centrală Europeană, Curtea de Conturi Europeană, Comitetul Economic și Social European și Comitetul European al Regiunilor de instituire a unui organism interinstituțional privind standardele etice pentru membrii instituțiilor și organelor

consultative menționate la articolul 13 din Tratatul privind Uniunea Europeană, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L/1365 din 17.05.2024;

2. Acordul între Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene, Comisia Europeană, Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Banca Centrală Europeană, Curtea de Conturi Europeană, Comitetul Economic și Social European și Comitetul European al Regiunilor de instituire a unui organism interinstituțional privind standardele etice pentru membrii instituțiilor și organelor consultative menționate la articolul 13 din Tratatul privind Uniunea Europeană, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene din data de 17.5.2024, nr. 2024/1365;

3. Actul privind alegerea membrilor parlamentului european prin vot universal direct (JO L 278, 8.10.1976, p. 5);

4. Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European privind Consolidarea protecției denunțătorilor la nivelul UE, (COM(2018) 214 final);

5. Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Raportul din 2024 privind statul de drept. Situația statului de drept în Uniunea Europeană, COM(2024) 800 final/2 din 24.7.2024, p. 19, Material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/document/download/27db4143-58b4-4b61-a021-a215940e19d0_ro?filename=COM_2024_800_1_RO_ACT_part1_v1.pdf, consultat în data de 25.03.2025;

6. Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „Raportul din 2024 privind statul de drept – Situația statului de drept în Uniunea Europeană”, COM(2024) 800 final;

7. Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „Raportul din 2024 privind statul de drept – Situația statului de drept în Uniunea Europeană”, COM(2024) 800 final;

8. Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliul, Curtea de Justiție, Banca Centrală Europeană, Curtea de Conturi, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor ”Propunere privind un organism interinstituțional de etică” din 08.06.2023, (COM(2023) 311 final);

9. Comunicarea din 2019 a Comisiei intitulată „Consolidarea în continuare a statului de drept în cadrul Uniunii” a stabilit că „dacă statul de drept nu este protejat în mod corespunzător în toate statele membre, piatra de temelie a solidarității, coeziunii și încrederii Uniunii necesare pentru recunoașterea reciprocă a deciziilor naționale și funcționarea pieței interne în ansamblu este afectată” [COM(2019) 163];

10. Convenția civilă a Consiliului Europei asupra corupției a fost adoptată la Strasbourg la 04.11.1999 și ratificată de România prin Legea nr. 147/2002, publicată în Monitorul Oficial nr. 260 din 18 aprilie 2002;

11. Convenția elaborată în temeiul articolului K.3 alineatul (2) litera (c) din Tratatul privind Uniunea Europeană, privind lupta împotriva corupției care implică funcționari ai Comunităților Europene sau funcționari ai statelor membre ale Uniunii Europene, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. C 195/2 din 25.06.1997;

12. Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției (UNCAC), material disponibil online: https://www.unodc.org/unodc/en/corruption/tools_and_publications/UN-convention-against-corruption.html, consultat la data de 15.04.2023;
13. Convenția Organizației Națiunilor Unite privind corupția a fost adoptată la New York la 31 octombrie 2003 și a fost ratificată de România prin Legea nr. 365/2004, publicată în Monitorul Oficial nr. 903 din 5 octombrie 2004;
14. Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, material disponibil online la adresa: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2008.287.01.0001.01.ROM&toc=OJ%3AL%3A2008%3A287%3ATOC;
15. Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, material disponibil online la adresa: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2008.287.01.0001.01.ROM&toc=OJ%3AL%3A2008%3A287%3ATOC;
16. Convenția penală a Consiliului Europei privind corupția a fost adoptată la 27 ianuarie 1999, intrată în vigoare la 1 iulie 2002 și ratificată de Parlamentul României prin Legea nr. 27/2002, publicată în M. Of. nr. 65 din 30.01.2002;
17. Convenția penale privind corupția, adoptată la Strasbourg la 27 ianuarie 1999, a fost ratificată prin Legea nr. 27/2002, publicată în Monitorul Oficial nr. 65 din 30.01.2002;
18. Convenția privind lupta împotriva corupției care implică funcționari ai Comunităților Europene sau funcționari ai statelor membre ale Uniunii Europene, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene din data de 25.6.1997, nr. C 195/2.;
19. Decizia (UE) 2023/1786 din 15 septembrie 2023 de abrogare a Deciziei 2006/928/CE de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L 229/94 din 18 septembrie 2023.
20. Decizia 1999/352/CE, CECO, Euratom din 28 aprilie 1999 de instituire a Oficiului European de Luptă Antifraudă (OJ L 136, 31.5.1999);
21. Decizia Comisiei 2006/928/CE din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției (JO L 354, 14.12.2006);
22. Decizia Consiliului din 25 septembrie 2008 privind încheierea, în numele Comunității Europene, a Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției (2008/801/CE);
23. Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene din data de 28.07.2017, nr. L 198/2017;

24. Directiva (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 305/17 din 26 noiembrie 2019;
25. OCDE (2013) „Document tematic: Corupția și creșterea economică”, Material disponibil online: <https://www.oecd.org/development/>, accesat la data de 21.01.2021;
26. OCDE, Ghidul OCDE pentru rezolvarea conflictului de interese în administrația publică, Iunie 2003, disponibil online la: <https://www.oecd.org/gov/ethics/2957377.pdf>;
27. Propunere de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unor cerințe armonizate pe piața internă privind transparența reprezentării intereselor desfășurate în numele țărilor terțe și de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 [COM(2023) 637];
28. Propunere de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind combaterea corupției, de înlocuire a Deciziei-cadru 2003/568/JAI a Consiliului și a Convenției privind lupta împotriva corupției care implică funcționari ai Comunităților Europene sau funcționari ai statelor membre ale Uniunii Europene și de modificare a Directivei (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului, material disponibil online la adresa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2023%3A234%3AFIN>;
29. Rapoartele generale de activitate ale GRECO din anii 2021, 2022 și 2023, materiale disponibile online la adresa: <https://www.coe.int/fr/web/greco/publications>;
30. Raport (anticorupție al UE) al Comisiei către Consiliul și Parlamentul European, varianta în limba română, material disponibil online la adresa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52014DC0038&qid=1636758594201>;
31. Raport al Comisiei către Consiliu și Parlamentul European privind Raportul anticorupție al UE (COM/2014/038 final), material disponibil online la adresa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014DC0038>, consultat la data de 04.02.2022;
32. Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind evoluția măsurilor de acompaniere în România după aderare, COM/2007/0378 final, material disponibil online la adresa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX%3A52007DC0378>, text consultat la data de 27.03.2024;
33. Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind progresele realizate de România în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare, Bruxelles, 22.7.2009 COM(2009) 401 final, material disponibil online la adresa: https://www.mai-dga.ro/wp-content/uploads/2017/01/Raportul-CE-din-22.07.2009_ro.pdf, consultat la data de 31.03.2024;
34. Raportul anual al Parchetului European pe anul 2023, p. 75, material disponibil online la adresa: https://www.eppo.europa.eu/sites/default/files/2024-06/EPPO_Annual_Report_2023_PDF_RO_0.pdf;
35. Raportul Comisiei Europene COM(2011) 460 final privind progresele realizate de România în cadrul mecanismului de cooperare și verificare;
36. Raportul Comisiei Europene cu privire la progresele realizate de România în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare 2019, Obiectivul de referință 1: independența sistemului judiciar și reforma sistemului judiciar, Bruxelles;

37. Raportul din 2023 privind statul de drept – Capitol consacrat situației statului de drept din Austria, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en, consultat la data de 25.03.2025;
38. Raportul din 2024 privind statul de drept – Capitol consacrat situației statului de drept din Belgia, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en?prefLang=ro, consultat în data de 22.03.2025;
39. Raportul din 2024 privind statul de drept, Contribuțiile statelor membre și ale țărilor implicate în procesul de aderare, materiale disponibile online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-input-member-states-and-enlargement-countries_ro#fi%C8%99iere, consultat în data de 25.03.2025;
40. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Spania, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025;
41. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Suedia, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025;
42. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Olanda, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025;
43. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Ungaria, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025;
44. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Slovacia, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025;
45. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Slovenia, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025;
46. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Polonia, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 29.03.2025;
47. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Luxemburg, material disponibil online la adresa:

https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025;

48. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Lituania, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025;

49. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Italia, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025;

50. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Polonia, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 29.03.2025;

51. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Portugalia, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 29.03.2025,

52. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Malta, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025;

53. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Austria, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025;

54. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Cipru, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025;

55. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Croația, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025.

56. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Cehia, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025;

57. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Bulgaria, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025;

58. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Danemarca, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025;
59. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Estonia, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025;
60. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Finlanda, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 22.11.2024;
61. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Irlanda, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025;
62. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Grecia, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025;
63. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Franța material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.11.2024;
64. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Germania material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.11.2024;
65. Raportul privind statul de drept din 2024, Capitolul de țară privind situația statului de drept în Letonia, material disponibil online la adresa: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en#details, consultat în data de 25.03.2025;
66. Raportul special nr. 13/2019: Cadrele etice ale instituțiilor UE auditate: posibilități de îmbunătățire (europa.eu);
67. Recomandarea nr. R (2000) 10 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind codurile de conduită pentru funcționarii publici, adoptată la 11 mai 2000, la a 106-a sesiune, disponibilă online la: http://www.cna.md/public/files/legislatie/rec_2000_10_cod_conduita_funct_public.pdf, accesată la data de 15.08.2023;
68. Regulamentul (CE, Euratom) nr. 723/2004 al Consiliului din 22 martie 2004 de modificare a Statutului funcționarilor Comunităților Europene și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai acestor Comunități, OJ L 124, 27.4.2004, p. 1 (a se vedea articolul 22 bis, ter et quater),

Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției din 2004, precum și Convenția civilă și Convenția penală privind corupția ale Consiliului Europei din 1999;

69. Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 283/1 din 31.10.2017;

70. Regulamentul (UE) 2018/1727 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală (Eurojust) și de înlocuire și abrogare a Deciziei 2002/187/JAI a Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 295/138, material disponibil online la adresa: <https://www.eurojust.europa.eu/sites/default/files/assets/consolidated-eurojust-regulation-31-10-2023-ro.pdf>, consultat în data de 05.04.2023;

71. Regulamentului (UE, Euratom) 2020/2223 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 decembrie 2020 de modificare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 883/2013 în ceea ce privește cooperarea cu Parchetul European și eficacitatea investigațiilor Oficiului European de Luptă Antifraudă (JO L 437, 28.12.2020, p. 49);

72. Strategia privind o uniune a securității, adoptată de Consiliu în iulie 2020, COM(2020) 605;

73. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. C 115 din 9 mai 2008;

Barometre de opinie

1. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Slovenia față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;

2. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/svn> , consultat în data de 22.03.2025;

3. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Spania față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;

4. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024 pentru Spania, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/esp>, consultat în data de 22.03.2025;

5. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Suedia față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;

6. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024 pentru Suedia, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/swe>, consultat în data de 22.03.2025;

7. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Olanda față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;

8. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024 pentru Olanda, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/nld>, consultat în data de 22.03.2025;
9. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Ungaria față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;
10. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024 pentru Ungaria, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/hun>, consultat în data de 22.03.2025;
11. Studiul Eurobarometru privind percepția corupției, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 24.03.2025;
12. Bertelsmann Stiftung, material disponibil online la adresa: <https://bti-project.org/en/?&cb=00000>, consultat la data de 15.04.2023;
13. Rapoartele Freedom House, Nations in Transit, materiale disponibile online la adresa: <https://freedomhouse.org/report/nations-transit>, consultat la data de 24.04.2023;
14. Institutul de Guvernare din Basel publică indicele Basel AML : <https://index.baselgovernance.org/ranking>;
15. World Justice Project publică WJP Rule of Law Index: <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/global>, accesat la data de 25.06.2024;
16. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/rou>, consultat în data de 22.03.2025;
17. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din România față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/api/deliverable/download/file?deliverableId=93060>, consultat în data de 22.03.2025;
18. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Letonia față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;
19. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/aut>, consultat în data de 22.03.2025;
20. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Lituania față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;
21. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/ltu> , consultat în data de 22.03.2025;
22. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Luxemburg față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;

23. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/lux>, consultat în data de 22.03.2025;
24. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Malta față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;
25. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: [Corruption Perceptions Index 2024 - Transparency.org](https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/lux), consultat în data de 22.03.2025;
26. Eurobarometrul special nr. 548 privind corupția (2024), material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>;
27. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/aut>, consultat în data de 22.03.2025;
28. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Austria față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217?etrans=ro>;
29. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/aut>, consultat în data de 22.03.2025;
30. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Belgia față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217?etrans=ro>;
31. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/bel>, consultat în data de 22.03.2025;
32. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Bulgaria față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/api/deliverable/download/file?deliverableId=93039>, consultat în data de 22.03.2025;
33. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/bgr>, consultat în data de 22.03.2025;
34. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Cehia față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;
35. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/cze>, consultat în data de 22.03.2025;
36. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Cipru față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;

37. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/cyp>, consultat în data de 22.03.2025;
38. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Croația față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;
39. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/hrv>, consultat în data de 22.03.2025;
40. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Danemarca față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;
41. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/dnk>, consultat în data de 22.03.2025;
42. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Estonia față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;
43. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/est>, consultat în data de 22.03.2025;
44. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Finlanda față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;
45. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/fin>, consultat în data de 22.11.2024;
46. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Franța față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;
47. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/fra>, consultat în data de 22.03.2025;
48. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Germania față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;
49. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/deu>, consultat în data de 22.03.2025;
50. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Grecia față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;

51. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/grc>, consultat în data de 22.03.2025;
52. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Irlanda față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;
53. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/irl> , consultat în data de 22.03.2025;
54. Criminal Justice (Corruption Offences) Act 2018, material disponibil online la adresa: <https://www.anticorruption.ie/wp-content/uploads/2019/09/Criminal-Justice-Corruption-Offences-Act-2018.pdf>, consultat în data de 24.03.2025;
55. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Finlanda față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;
56. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/fin> , consultat în data de 22.11.2024;
57. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Irlanda față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;
58. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/ita>, consultat în data de 22.03.2025;
59. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/mlt>, consultat în data de 22.03.2025;
60. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Polonia față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;
61. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/pol>, consultat în data de 22.03.2025;
62. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Portugalia față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;
63. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/prt>, consultat în data de 22.03.2025;
64. Special Eurobarometer 548, Atitudinea cetățenilor din Slovacia față de corupție în UE în 2024, material disponibil online la adresa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217>, consultat în data de 22.03.2025;

65. Indicele de Percepție a Corupției (ICP) 2024, publicat de Transparency International, material disponibil online la adresa: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/svk>, consultat în data de 22.03.2025.

Acte normative/recomandări/decizii

1. Constituția României;
2. Codul penal român;
3. Codul de procedură penală;
4. Legea nr. 188/1999 privind statutul funcționarilor publici, republicată în Monitorul Oficial al României nr. 365 din 29 mai 2007;
5. Legea nr. 27 din 16 ianuarie 2002 pentru ratificarea Convenției penale privind corupția, adoptată la Strasbourg la 27 ianuarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 30 ianuarie 2002;
6. Legea nr. 503/2002 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 523 din data de 18 iulie 2002;
7. Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, publicată în Monitorul Oficial al României nr. nr. 279 din 21 aprilie 2003;
8. Legea nr. 7 / 2004 privind Codul de conduită a funcționarilor publici, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 157 din 23 februarie 2004;
9. Legea nr. 278/2006 pentru modificarea și completarea Codului penal, precum și pentru modificarea și completarea altor legi, publicată în Monitorul Oficial nr. 601 din 12 iulie 2006;
10. Legea nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 359 din 25 mai 2007;
11. Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr. 621 din 2 septembrie 2010;
12. Legea nr. 193/2017 pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 598 din 25 iulie 2017;
13. Legea nr. 283/2020 privind modificarea Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție și pentru dispunerea altor măsuri de transpunere a Directivei (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal, publicată în Monitorul Oficial nr. 1199 din 9.12.2020;
14. Legea nr. 67 din 28 martie 2023 pentru modificarea art. 6 alin. (2) din Legea nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public, publicată în Monitorul Oficial nr. 257 din 28 martie 2023;

15. O.U.G. nr. 43/2002 privind Departamentul Național Anticorupție Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 244 din data de 11 aprilie 2002;
16. O.U.G. nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 389 din 29 iunie 2013;
17. Hotărârea nr. 1065/2001 privind aprobarea Programului național de prevenire a corupției și a Planului național de acțiune împotriva corupției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 728 din 15 noiembrie 2001;
18. Hotărârea Guvernului nr. 231/2005 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2005-2007 și a Planului de acțiune pentru implementarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2005-2007, publicată în Monitorul Oficial nr. 272 din 1 aprilie 2005;
19. Hotărârea Guvernului nr. 609/2008 pentru aprobarea Strategiei naționale anticorupție privind sectoarele vulnerabile și administrația publică locală pe perioada 2008-2010, publicată în Monitorul Oficial nr. 514 din 8 iulie 2008;
20. Hotărâre Guvernului nr. 215/2012 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2012-2015, a Inventarului măsurilor preventive anticorupție și a indicatorilor de evaluare, precum și a Planului național de acțiune pentru implementarea Strategiei naționale anticorupție 2012-2015, publicată în Monitorul Oficial nr. 202 din 27 martie 2012;
21. Hotărârea Guvernului nr. 583/2016 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016-2020, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public, publicată în Monitorul Oficial nr. 644 din 23 august 2016;
22. Hotărârea nr. 599/2018 pentru aprobarea Metodologiei standard de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, împreună cu indicatorii de estimare a probabilității de materializare a riscurilor de corupție, cu indicatorii de estimare a impactului în situația materializării riscurilor de corupție și formatul registrului riscurilor de corupție, precum și pentru aprobarea Metodologiei de evaluare a incidentelor de integritate în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, împreună cu formatul raportului anual de evaluare a incidentelor de integritate, publicată în Monitorul Oficial nr. 751 din 30 august 2018;
23. Hotărârea Guvernului nr. 1269 / 2021 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție 2021-2025 și a documentelor aferente acesteia, publicată în Monitorul Oficial nr. 1218 din 22 decembrie 2021;
24. Expunere de motive a proiectului Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, material disponibil online la adresa: https://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck.proiect?cam=2&idp=7607, text consultat la data de 31.03.2024.

Jurisprudență:

1. Decizia Curții Constituționale nr. 130/16.11.1994, publicată în Monitorul Oficial nr. 169 din 2 august 1995;
2. Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 1005/1998, Secția penală;
3. Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 849/1999, Secția penală;
4. Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 3418/05.10.1999, Secția penală;
5. Decizia Curții Constituționale nr. 256/05.12.2000, publicată în Monitorul Oficial nr. 5 din 5 ianuarie 2001;
6. Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 15/05.02.2001, Completul de 9 judecători;
7. Decizia Curții Constituționale nr. 176/18.06.2002, publicată în Monitorul Oficial nr. 542 din 24 iulie 2002;
8. Decizia CA. Cluj nr. 123/2003, Secția penală;
9. Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 1492/2003, Secția penală;
10. Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 2398/2006, Secția penală;
11. Decizia Curții Constituționale nr. 1412/2008 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 39 alin. (1) pct. 34 din Legea nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, publicată în Monitorul Oficial nr. Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 158 din 13 martie 2009;
12. Decizia Curții Constituționale nr. 1082/2009 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 41 alin. (1) pct. 34 din Legea nr. 144/2007, publicată în Monitorul Oficial nr. nr. 659 din 03 octombrie 2009;
13. Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 2185/10 iunie 2009, Secția penală;
14. Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 3690/2009, Secția penală;
15. Decizia Curții Constituționale nr. 415 din 14 aprilie 2010 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor cap. I "Dispoziții generale" (art. 1-9), ale art. 11 lit. e), f) și g), ale art. 12 alin. (2), ale art. 13, ale art. 14 lit. c), d), e) și f), ale art. 17, ale art. 38 alin. (2) lit. f), g) și h), ale art. 42 alin. (2), (3) și (4), ale cap. VI "Verificarea averilor, a conflictelor de interese și a incompatibilităților" (art. 45-50) și ale art. 57 din Legea nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 294 din 5 mai 2010;;
16. Decizia Curții Constituționale nr. 225 din 15 februarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 294 din 28 aprilie 2011;
17. Decizia Curții Constituționale nr. 1606 din 15 decembrie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (3) și art. 34 alin. (1)-(3) din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr. 106 din 9 februarie 2012;
18. Decizia Curții Constituționale nr. 663 din 26 iunie 2012 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.1 alin.(3), art.6 lit. e), art.10, art.12 alin.(1) și (2), art.13-19

și ale art.20-26 din Legea nr.176/2010, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 596 din 21 august 2012;

19. Decizia Curții Constituționale nr. 210 din 29 aprilie 2013 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (3), art. 10, art. 12 alin. (1) și (2), art. 13-19 și art. 20-26 din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 363 din 18 iunie 2013;

20. Decizia Curții Constituționale nr. 311 din 13 iunie 2013 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3), art. 8-12 și art. 20-26 din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr. 482 din 1 august 2013;

21. Decizia Curții Constituționale nr. 316 din 18 iunie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.520 din 20 august 2013, Decizia Curții Constituționale nr. 515 din 12 decembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.65 din 27 ianuarie 2014;

22. Decizia Curții Constituționale nr. 481 din 21 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 86 din 4 februarie 2014;

23. Decizia Curții Constituționale nr. 483 din 21 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 82 din 31 ianuarie 2014;

24. Decizia Curții Constituționale nr. 515 din 12 decembrie 2013 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3), art. 8-12 și art. 20-26 din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr. 482 din 1 august 2013;

25. Decizia Curții Constituționale nr. 555 din 17 decembrie 2013 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3) din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr. 135 din 25 februarie 2014;

26. Decizia Curții Constituționale nr. 391 din 2 iulie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.25 alin. (2) teza a doua din Legea nr.176/2010, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 597 din 11 august 2014;

27. Decizia Curții Constituționale nr. 2 din 15.01.2014, publicată în Monitorul Oficial nr. 71 din 29 ianuarie 2014;

28. Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 109/A/24.04.2014, Secția penală;

29. Decizia Curții Constituționale nr. 309 din 5 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 581 din 4 august 2014;

30. Decizia Curții Constituționale nr. 418 din 3 iulie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 25 alin. (2) teza a doua și art. 26 alin. (3) din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, a art. 75 lit. b) din Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali și a art. 46 alin. (1) din Legea administrației publice locale nr. 215/2001, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 563 din 30 iulie 2014;
31. Decizia Curții Constituționale nr. 638 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 44 din 19 ianuarie 2015;
32. Decizia Curții Constituționale nr. 93 din 3 martie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.87 alin.(1) lit. d) și g) și art.91 alin.(1), (3), (4), (5) și (6) din Legea nr. 161/2003 și ale art.25 din Legea nr.176/2010, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 351 din 21 mai 2015;
33. Decizia Curții Constituționale nr. 167 din 17 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 418 din 12 iunie 2015;
34. Decizia Curții Constituționale nr. 603 din 6 octombrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.301 alin.(1) și art.308 alin.(1) din Codul penal, , publicată în Monitorul Oficial nr. 845 din 13 noiembrie 2015;
35. Decizia Curții Constituționale nr. 683 din 20 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 103 din 10 februarie 2016;
36. Decizia C.A. București nr. 819/A/2015, Secția a II-a penală;
37. Decizia Curții Constituționale nr. 869 din 10 decembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 82 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 161/2003 și ale art. 16 alin. (2) lit. ej din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, precum și a prevederilor art. 83 alin. (2) din Legea nr. 161/2003 și ale art. 17 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 96/2006, publicată în Monitorul Oficial nr. 166 din 4 martie 2016;
38. Decizia C.A. Alba Iulia nr. 979/A/2015, Secția penală și pentru cauze cu minori.
39. Decizia Curții Constituționale nr. 72 din 26 februarie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.8, 10, 12, 15, 17, 21, 22 și 25 din Legea nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr. 294 din 29 aprilie 2015;
40. Decizia Curții Constituționale nr. 12 din 19 ianuarie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 87 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 161/2003, publicată în Monitorul Oficial nr. 235 din 30 mar. 2016;
41. Decizia C.A. Bacău nr. 182/2016, Secția penală, cauze minori și familie;
42. Decizia Curții Constituționale nr. 405 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial nr. 517 din 8 iulie 2016;
43. Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 281/RC/2017, Secția Penală;
44. Decizia Curții Constituționale nr. 339 din 11 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 678 din 18 august 2017;

45. Decizia Curții Constituționale nr. 518/2017 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 249 alin. 1 din Codul penal din 1969 și ale art. 298 din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial nr. 765 din 26.09.2017;
46. Decizia Curții Constituționale nr. 520/2017 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 lit. b) din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție și ale art. 304 alin. (1) și alin. (2) din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial nr. 824 din 18 octombrie 2017;
47. Decizia Curții Constituționale nr. 697/2017 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26, art. 41 alin. 2 și art. 248 din Codul penal din 1969, ale art. 35 alin. (1), art. 48 alin. (1) și art. 297 din Codul penal, precum și ale art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, publicată în Monitorul Oficial nr. 196 din 02 martie 2018;
48. Decizia C.A. Galați nr. 850/A/2017, Secția penală;
49. Decizia Curții Constituționale nr. 52 din 1 februarie 2018 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru completarea Legii nr.176/2010, publicată în Monitorul Oficial nr. 206 din 07.03.2018;
50. Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 329/2018, Secția penală;
51. Decizia Curții Constituționale nr. 449/2018 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 299 alin. (2) din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial nr. 719 din 21 august 2018;
52. Decizia Curții Constituționale nr. 464/2018 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 290 alin. (1) din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 901 din 26 octombrie 2018;
53. Decizia Curții Constituționale nr. 663 din 30 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 22 din 09 ianuarie 2019;
54. Decizia Curții Constituționale nr. 682 din 6 noiembrie 2018 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru completarea Legii nr.176/2010, publicată în Monitorul Oficial nr. 1050 din 11.12.2018;
55. Decizia C.A. Pitesti nr. 81/2018, Secția penală;
56. Decizia C.A. Pitesti nr. 1163/2018, Secția penală;
57. Decizia Curții Constituționale nr. 573/2019 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 296 alin. (1) din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial nr. 961 din 29 noiembrie 2019;
58. Decizia Curții Constituționale nr. 634/2019 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 307 alin. (1) din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial nr. 1005 din 13 decembrie 2019;
59. Decizia Curții Constituționale nr. 636/2019 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 35 alin. (1) și ale art. 289 din Codul penal, precum și ale art. 285 din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1027 din 20 decembrie 2019;

60. Decizia Curții Constituționale nr. 712/2019 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 291 alin. (1) și ale art. 292 alin. (1) și (2) din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 52 din 27 ianuarie 2020;

61. Decizia Curții Constituționale nr. 769/2019 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 303 alin. (2) și ale art. 407 alin. (2) din Codul penal, precum și a dispozițiilor art. 169 alin. 2 și 4 din Codul penal din 1969, publicată în Monitorul Oficial nr. 227 din 20 Martie 2020;

62. Decizia Curții Constituționale nr. 161/2020 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 291 alin. (1) din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial nr. 729/12.08.2020;

63. Decizia Curții Constituționale nr. 110/2020 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 257 alin. 1 din Codul penal din 1969 și ale art. 291 alin. (1) din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 412 din 19 mai 2020;

64. Decizia Curții Constituționale nr. 115/2020 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 289 alin. (1) și ale art. 290 alin. (1) din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 400 din 15 mai 2020;

Alte surse:

1. Comisia Europeană, Gaglio, I., Guzzon, J., Bartz, K., et al., Strengthening the fight against corruption. Assessing the EU legislative and policy framework: final report for acceptance, Oficiul pentru Publicații, 2023;

2. Concluziile formulate de procuror în cauza nr.22/1/2014/HP/P a Înaltei Curți de Casație și Justiție ca obiect rezolvarea de principiu a chestiunii de drept vizând modalitatea de interpretare a dispozițiilor art.175 alin.1 și 2 din Codul penal privind funcționarii publici, respectiv dacă expertul judiciar este funcționar public în sensul alin.1 ori alin.2, material disponibil online la adresa: https://old.mpublic.ro/concluzii_hp/2014/c21_1.pdf, consultat la data de 16.04.2022;

3. Eurojust, Eurojust Casework on Corruption: 2016–2021 Insights (Cazuri Eurojust privind corupția: Perspective 2016-2021), mai 2022;

4. France24, "Belgium makes EU parliament arrests in Qatar corruption probe", 9 decembrie 2022, material disponibil online la adresa: <https://www.france24.com/en/live-news/20221209-belgium-makes-eu-parliament-arrests-in-qatar-corruption-probe>; consultat în data de 20.12.2022;

5. Ghid privind incompatibilitățile și conflictele de interese, Agenția Națională de Integritate, 2024, material disponibil online la adresa: https://www.integritate.eu/Files/Files/Ghiduri%202013/002_Ghid%20incompatibilitati.html, consultat la data 02.04.2024;

6. Ghidul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (pentru rezolvarea conflictului de interese în Administrația publică, iunie 2003;

7. Ghidul privind protecția avertizorilor de integritate, Asociația Română pentru Transparență, București, 2005;

8. Le Soir, „Soupçons de corruption par le Qatar: la vice-présidente du Parlement européen Eva Kaili interpellée”, 9 decembrie 2022, material disponibil online la adresa:

<https://www.lesoir.be/482200/article/2022-12-09/soupcons-de-corruption-par-le-qatar-la-vice-presidente-du-parlement-europeen-eva> ; BBC News, „Four suspects charged in probe into European Parliament bribery by Gulf state”, 11 decembrie 2024, material disponibil online la adresa: <https://www.bbc.com/news/world-europe-63936360>, consultat în data de 20.12.2022;

9. Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, Asset Declarations for Public Officials. A tool to prevent corruption, OECD Publishing, p. 9, material disponibil online la adresa: <https://www.oecd.org/corruption/anti-bribery/47489446.pdf>, accesat la data de 31.03.2024;

10. Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, Managing Conflict of Interest in The Public Sector, Paris: OECD, 2005;

11. Politico, ”Huawei bribery scandal rocks European Parliament”, 13 martie 2025, material disponibil online la adresa: <https://www.politico.eu/article/belgian-police-raid-huawei-lobbyists-as-new-scandal-rocks-eu-parliament/>; France24, ”European parliament bans Huawei lobbyists from premises amid corruption probe”, 14 martie 2025, material disponibil online la adresa: <https://www.france24.com/en/europe/20250314-european-parliament-bans-huawei-lobbyists-from-premises-amid-corruption-probe>; material consultat în data de 15 martie 2025;

12. The Guardian, ”Several people arrested in EU bribery investigation linked to Huawei”, 13 martie 2025, material disponibil online la adresa: <https://www.theguardian.com/world/2025/mar/13/several-people-arrested-in-eu-bribery-investigation-linked-to-huawei>, material consultat în data de 15 martie 2025;

13. Transparency International, Holding Politicians to Account: Asset Declarations, disponibil online la: <https://www.transparency.org/en/news/holding-politicians-to-account-asset-declarations>, accesat la data de 20.01.2025;

14. UNODC, Safeguarding against Corruption in Major Public Events - Facilitator’s Guide (Protejarea împotriva corupției la evenimente publice importante - Ghidul facilitatorului), p. 30, material disponibil online la adresa: https://www.unodc.org/documents/corruption/Publications/Major_Public_Events_Training_Materials/Facilitators_Guide_Safeguarding_against_Corruption_in_MPE.pdf.

Lista figurilor

Figura nr. 1, Percepția generală asupra corupției a cetățenilor români.....

Figura nr. 2, Nivelul percepției corupției în UE.....

Figura nr. 3, Nivelul percepției corupției în UE.....

Figura nr. 4, Rezultatele din 2024 ale Indicelui de Percepție a Corupției (IPC)

Figura nr. 5, Date statistice privind activitatea EPPO în anul 2023

Figura nr. 6, Infracțiuni de corupție și de serviciu săvârșite în anul 2024, potrivit Raportului de activitate al DNA.....

Figura nr. 7 Infracțiuni de corupție și de serviciu săvârșite în anul 2024, potrivit Raportului de activitate al DNA (continuare).....